

Grensesprengende – om temaet og boken

Av Hans Austrnaberg og Bård Mæland, Misjonshøgskolen

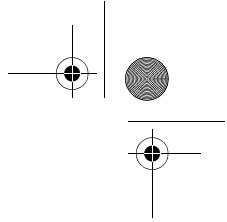
Ungdomsforkynnelse – litteratur og litteraturbehov

Behovet for litteratur om forkynnelse for (og med!) ungdom er betydelig. Dersom man er på jakt etter norskspråklig litteratur om temaet, finner man ikke mye, og dette er i seg selv påfallende, all den tid denne ungdomsgruppen ofte etterlyses på gudstjenester og i kirkelig arbeid.

Et unntak er boka *Vil du meg noe? Forkynnelse for ungdom*, som ble til gjennom et samarbeid mellom fem ungdomsprester (Barsnes et al. 2004). Boka sikter på aldersgruppen 15+ og strukturerer stoffet under stikkordene hvorfor, hvem, hva og hvordan. Forfatterne arbeider ut fra denne definisjon av forkynnelse: «det å snakke' til ungdom – om andakten, appellen, prekenen, bibeltimen» (ibid. 4). Man kan argumentere for at dette er en for snever forståelse av forkynnelse. I tillegg til denne boka er det kommet en del artikler og mindre arbeider om temaet ungdom og forkynnelse. Et forsøk på å fange opp noe av det som er skrevet om forkynnelse for ungdom i løpet av de siste 15 år, blir kort presentert og drøftet av Aleksander J.M. Gullaksen i en masteroppgave ved Det teologiske Menighetsfakultet (Gullaksen 2007). Gullaksens hovedfokus er imidlertid kritisk å undersøke hvordan konteksten for forkynnelsen blir forstått og vektlagt i de nevnte bidragene.

Det er viktig å nevne at flere andre publikasjoner har fokusert på ungdom mer generelt, og gir viktige ressurser for diskusjonen omkring forkynnelse og ungdom. Doktoravhandlingene til Paul Otto Brunstad og Erling Birkedal (Brunstad 1998, Birkedal 2001) åpnet på en måte opp feltet. Birkedal har senere fulgt opp med en ny studie med noen av de samme informantene som i avhandlingen (Birkedal 2008). Ved Høgskolen i Volda redigerte Jan Ove Ulstein i 2004 to bøker om ungdomsarbeid (Ulstein 2004). Et nyere prosjekt som ble ledet av Morten Holmqvist, og som resulterte i studien *Jeg tror jeg er lykkelig ...: ung tro og hverdag* (Holmqvist 2007), har ved sitt til dels svært utfordrende bilde av hva dagens ungdomsskoleelever tenker og er opptatt av, satt i gang mye refleksjon over kirkelig praksis i møte med denne aldersgruppen. Man vil i mange av artiklene i denne boken finne referanser til nettopp denne undersøkelsen.

Det samme kan sies om det siste større bidraget av Bård E. H. Norheim. Med sin teologiske drøfting av begrepet trospraksis som grunnlag for kristent

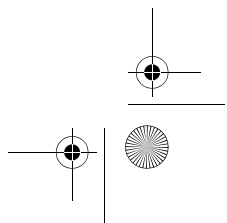
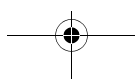
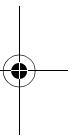
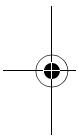
ungdomsarbeid, og presentasjon av ulike former for trospraksiser, gir dette bidraget en sterk oppfordring til å føre unge mennesker inn i konkrete trospraksiser. I mye kirkelig praksis har dette lenge vært underbetont i møte med unge mennesker (Norheim 2008).

I tillegg til disse bøkene, er det også skrevet flere artikler om sider ved forståelsen av ungdom med utgangspunkt i en kirkelig kontekst og praksis (for eksempel Lorentzen 2003; Weider 2003; Bjørdal 2005; Norheim 2005; Holmqvist 2005). Vi ser også at det utvikles både nye samarbeidsrelasjoner og måter å utvikle kristent ungdomsarbeid på knyttet til bruken av Internett. Et eksempel her er nettsiden «ungdomsarbeid.no», som er et samarbeidsprosjekt mellom en del forskjellige ungdomsorganisasjoner og som driftes av Det teologiske Menighetsfakultet med Morten Holmqvist som nettedaktør. Siden har av interesse for oss også en egen fane for «Forkynnelse» (<http://www.ungdomsarbeid.no/>).

Prosjektet «Grensesprengende forkynnelse»

Denne mangelen på norskspråklig litteratur om forkynnelse for ungdom var noe av bakgrunnen for prosjektet «Grensesprengende forkynnelse og undervisning for ungdom anno 2008. Utforskning av det misjonale perspektiv» – det prosjektet som har generert denne boken. Den aldersgruppen som ble fokusert var 15–18 år, og forsknings- og utviklingsarbeidet ble mulig gjort gjennom en bevilgning fra Trosopplæringsreformen i 2007.

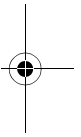
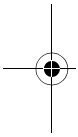
Kristen forkynnelse og undervisning vil nødvendigvis være kjernepunktet i enhver trosopplæring og knytter også direkte an til det store oppdraget Jesus gav sine disipler. Dermed etableres det en intim sammenheng mellom trosopplæring og misjonsbefaling. Vi planla derfor å la det «misjonale» være retningsgivende for prosjektet. Med «misjonalt» har vi forstått den delen av kirkens vesen som omhandler kirken som sendt til verden. Det er i første omgang her begrepet «grensesprengende» kommer inn. Vår visjon har nemlig vært en grensesprengende forkynnelse og undervisning som har sitt utgangspunkt i hva kirken dypest sett er, nemlig etter sin natur sendt av Gud til verden, og som forstår seg selv og handler og prioriterer ut fra dette. Prosjektet har ønsket å gi innspill til forkynnelse og undervisning som nettopp når ut over sine egne grenser. Hva disse grensene nærmere bestemt består i, og hvordan de skal forstås, opprettholdes eller problematiseres, skal vi komme tilbake til nedenfor.

En rekke spørsmål meldte seg raskt i prosjektet. Her er noen: Hvordan er det mulig å kommunisere med en ungdomskultur i stadig raskere endring? På hvilken måte kan det kristne budskapet best formidles til ungdom etter konfirmasjonsalderen? Hva forstår vi med «forkynnelse for ungdom»? Er «ungdomsforkynnelse», som også åpner opp for at ungdommene selv deltar i forkynnelsen, et bedre begrep?

Vi har i prosjektet vårt forsøkt å arbeide med slike spørsmål, med en intensjon om både å skaffe til veie et empirisk materiale, reflektere over aktive ungdomsforkynners erfaring, og å formidle litteratur og erfaringer fra andre land inn i vår norske sammenheng. «Vi» i denne sammenhengen refererer seg til fem forskere ved Misjonshøgskolen (Bård Mæland, Ove Conrad Hanssen, Morten Sandland, Grete Tengsareid Søvik, Hans Austnaberg), fem ungdomsprester fra Stavanger bispedømme (Per Børge Hillestad, Sigbjørn Jaarvik, Cecilie Bakkene Pedersen, Frank Skofteland, Egil Elling Ellingsen), og to eksterne ressurspersoner (Paul Otto Brunstad, Knut Tveitereid). Hovedmålet vårt har vært å bidra til en helhetstenkning omkring grensesprengende forkynnelse og undervisning som setter formidlere bedre i stand til å kommunisere det kristne budskapet til aldersgruppen 15–18 år. Arbeidet ble organisert etter nettverksgruppemodellen, der erfaringsbasert kunnskap har kommet i dialog med faglige perspektiver og undersøkelser, slik at både fagfelt og praksisfelt har blitt utviklet gjennom prosessen (Lannem & Stifoss-Hanssen 2006).

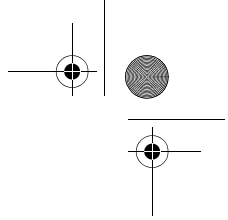

Det grensesprengende

Begrepet «grensesprengende» har helt fra starten i prosjektet vært sentralt. Spenningen i begrepets betydning har vært gjennomgående og har ført til mange interessante diskusjoner i prosjektgruppen og drevet prosjektet framover. For noen har begrepet vært oppfattet som både viktig og stimulerende, og dermed bidratt til nytenkning om forkynnelse for ungdom. For andre har begrepet gitt utilsiktede assosiasjoner, ikke minst i retning av å overskride grenser som bør opprettholdes. Utfordrende spørsmål som har meldt seg i våre diskusjoner, har for eksempel vært: Hvilke grenser skal sprenges og hvilke bør bevares eller endatil befestes? Med hvilken rett sprenger vi grenser? Hvilke ressurser må eventuelt settes inn etter at grenser er sprengt?

I løpet av prosjektet har vi også forsøkt å bytte ut «grensesprengende» med andre ord. Ord som «bevegelse», «utvidelse», «variasjon» og «endring» uttrykker noe av denne utprøvingen, og er reflektert i mange av bokens artikler.

Videre er det ikke bare snakk om å gi nye perspektiv til tilhørerne og slik sprengning (eller utvide?) deres grenser. Like mye forholder det seg til andre kategorier innen prekenlæren (homiletikken): Forkynnelsen kan sprengning grenser for det tilvante og mulige hos den som forkynner. Den kan sprengning grenser når det gjelder uttrykk, form og presentasjonsmåte, og det kan også mer spesifikt gjelde innholdsdimensjonen i forkynnelsen, det kristne budskapets grensesprengende dimensjon. Begrepet grensesprengende har altså forårsaket både spenningsfylte og viktige diskusjoner om sentrale utfordringer for kristen forkynnelse for ungdom i vår tid.

Resultater av prosjektet

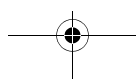
Et og et halvt års arbeid i prosjektet munnet ut i en konferanse ved Misjonshøgskolen 20.–21. november 2008: «Grensesprengende. En konferanse om forkynnelse for ungdom.» Omkring 120 ungdomsledere deltok. Forelesere og innledere på konferansen var hovedsakelig personer fra prosjektgruppen, men også lokale aktører og lederen for Centre for Youth Ministry ved Ridley Hall i Cambridge, Steve Griffiths.

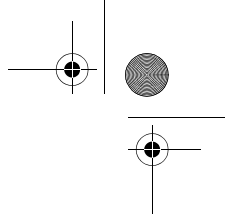
Det andre konkrete resultatet av prosjektgruppens arbeid, er boken du nå holder mellom hendene. Flere av foredragene fra konferansen er bearbejdet og gjengitt her, men du vil også finne bidrag fra andre ressurspersoner på feltet forkynnelse for ungdom.

Bokens første del: hva kirkeaktive ungdommer i Rogaland mener om grensesprengende forkynnelse

Boken består av to deler. Den første er skrevet av prosjektleder Hans Austnaberg på bakgrunn av en empirisk undersøkelse blant aldersgruppen 15–18 år. Hensikten har vært å la adressatene for forkynnelsen komme til orde med sine egne stemmer. For å kunne forbedre vår praksis på dette området, vil det være helt nødvendig å få tilgang til ungdommenes tanker, refleksjoner og meninger. Vi har derfor valgt å starte boka med fire artikler som redegjør for denne undersøkelsen.

Intervjuundersøkelsen ble gjennomført i Stavanger bispedømme høsten 2007 blant ungdommer som var aktive i kristne fellesskap. Det som er mulig å si noe om ut fra det empiriske materialet, er hva akkurat disse ungdommene

mente om det de ble spurt om. Hensikten har ikke vært å generalisere. Informantene som til slutt ble valgt ut, står muligens for en noe over gjennomsnittet åndelig modenhet, og menighetene de var en del av, synes å ha arbeidet med et utadrettet fokus. Dette kan kanskje virke uventet dersom man selv arbeider i en helt annen kontekst, men i Rogaland vil nok dette i mange menigheter være å forvente.

Den første artikkelen presenterer undersøkelsen og gjør nærmere rede for utvalget, metoden og analysen av materialet. Denne artikkelen utgjør en viktig bakgrunn for de tre neste artiklene og vi anbefaler at du leser denne først.

Den andre artikkelen, «Når forkynner vi? Fra ordforkynnelse til totalfor- midling» fokuserer særlig på hva som bør legges i begrepet forkynnelse. Nyere bidrag innen prekenlæren presenteres, og utfordrer den konvensjonelle forstå- elsen av forkynnelse som ord. I stedet for at forkynnelse handler om predikan- ten som preker, forflyttes fokuset i retning av å forholde seg til Jesus som modell. Kanskje det trengs en endring i forkynnerens forståelse av selve begre- pet forkynnelse?

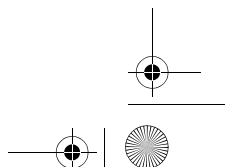
Den tredje artikkelen presenterer hva ungdommene mener er viktig for å nå dem som ennå ikke tilhører et kristent fellesskap. Undersøkelsen viser at «kom til oss»-holdningen er sterkt vektlagt blant informantene. Kanskje ser vi her et behov for å sprengre noen grenser, særlig hos dem som forkynner eller hos de ungdommene som allerede er med i kristne fellesskap?

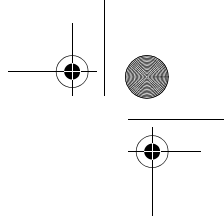
Den siste artikkelen tar for seg hvilken forkynnelse som oppleves betyd- ningsfull, og som dermed har potensial til å føre til endring i ungdommene. Med klassisk talekunst (retorikk) som utgangspunkt, setter forfatteren særlig fokus på hvilken betydning innholdskomponentene, følelsesmessig engasje- ment og forkynnerens integritet bør ha i forkynnelse for ungdom.

Presentasjonen av undersøkelsen er gjort på en måte som i stor grad lar informantenes egne utsagn komme til uttrykk. På denne måten vil leseren lett kunne få tilgang til en del av originalmaterialet. Analysen av intervjumaterialet skjer deretter på en måte som både presiserer meningen i det som sies, og sam- tidig relaterer funnene til relevant faglitteratur på en diskuterende måte.

Bokens andre del

Del to består av 12 kapitler med ulike innfallsvinkler til temaet forkynnelse for ungdom. Det starter med Paul Otto Brunstads bidrag. Første del av hans artik- keloverskrift er identisk med tittelen på boken: «Det grensesprengende: om

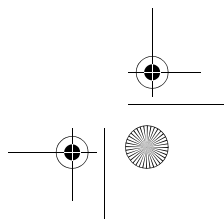
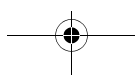
grensers egenart og betydning i møte med dagens ungdomskultur.» Artikkelen innleder med å beskrive grensers betydning og funksjon, som en del av menneskenes livsvilkår. Hva står på spill når evangelieforkynneren overskrider grensene til den sammensatte postmoderne ungdomskulturen? Å krysse grenser er risikabelt, fordi det kan endre livet, ikke bare for personen på den andre siden, men også for grensekrysseren selv. Forfatteren maner til teologisk og etisk refleksjon rundt grensesprengingen.

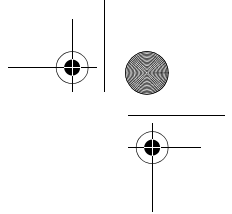
Det grensesprengende forstått som «utvidelse» er tema for Bård Mælands artikkel «Forkynnens imaginasjon og misjon: samtale og fortelling som perspektivutvidelse». Forfatteren søker å vise at begrepet «utvidelse» kan gi innhold til viktige sider ved en misjonale forkynnelse i ungdomskontekst. Dette gjelder både i forhold til en grunnleggende teologisk forståelse av mennesket, men også i forhold til trekk ved ungdomskulturen(e) som i nyere forskning beskrives som opptatt av en begrenset fortelling om liv og lykke, og hvor gudsperspektivet ofte er fraværende. Dersom man vektlegger det utvidende, så vil både fortellingens karakter av å fremstille en verden som man ikke visste fantes, og i det hele tatt vår forestillingsevne til å se for oss det usette, men like fullt virkelige, være viktige midler for å utvide perspektivet, og dermed gi hjelp til å krysse sine egne mentale og trosmessige grenser.

I neste samling av bidrag presenterer tre av ungdomsprestene i prosjektgruppen sine artikler. Disse er basert på både felterfaring og faglig arbeid med temaet i prosjektperioden. Vekten mellom det erfaringsbaserte, det undersøkende og den faglige analysen er lagt noe forskjellig i disse bidragene. I den første artikkelen har Sigbjørn Jaarvik selv foretatt en mindre undersøkelse blant sommerkonfirmanter i Hinna menighet i Stavanger. Resultatene av denne blir presentert og drøftet i artikkelen «Konfirmasjon – og stillheten etterpå». Hensikten er å utforske hva som kan motvirke at konfirmasjonen blir et farvel til kirken. Artikkelen gir nyttige perspektiver på hvordan travle ungdommer tenker om det å skulle fortsette sin tilknytning til kirken etter konfirmasjonstiden.

Artikkelen «Hvem sier du at de er?» av Cecilie Bakkene Pedersen holder fram ungdommers kompetanse og hvor viktig det er for ungdomsarbeidere å få del i deres innsikter. Kanskje er vi som voksne så bundet av våre antagelser om og frykt for ungdommer at vi verken evner å verdsette dem skikkelig eller å lære av dem? Pedersen inspirerer leseren til å se og sette pris på ungdommens forskjellighet og utfordrer menighetene til å ta et felles ansvar for ungdomsarbeidet. Artikkelen er utfordrende lesning nettopp i måten våre holdninger og vår relasjon til ungdommer gjøres til tema.

«Hva inviterer vi unge mennesker til å være med på?» er tittelen på Egil Elling Ellingsens bidrag. Hans hovedspørsmål er i hvilken grad vi inviterer

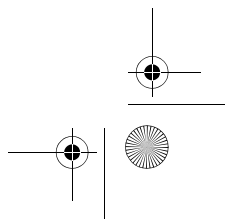
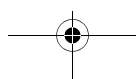
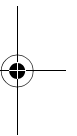
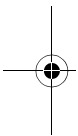

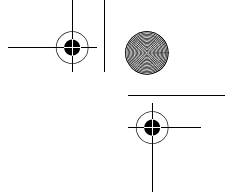

ungdom til å være en del av en misjonale bevegelse. Hvilket bilde av å følge Jesus er det vi som ungdomsledere gir ungdommene? Ellingsens artikkel kan leses som et kall til oppbrudd fra tilvante praksis og selvforståelse. Hans eget svar utvikles langs tre linjer: For det første må vi støtte, utfordre og utruste unge mennesker til å bli disipler istedenfor å se på dem som forbrukere vi skal tilfredsstille og gi en god opplevelse gjennom vellykkede arrangementer. Dernest må forståelsen av å være sendt, å være misjonale, utvikles hos dem. Fellesskapet er så og si ikke til for seg selv, men skal være i stadig bevegelse utover. Ellingsen har selv gjort seg positive erfaringer med samtaler om tro i Stavanger sentrum i den senere tid, som viser at ungdom nettopp er åpne for å samtale om Gud. Til slutt kritiserer Ellingsen en ensidig forkynnelse som roterer rundt «sin management», og sier at kirken må formidle en forståelse av Guds rike som både omfatter frelse fra synd og en fornyelse og gjenoppbyggelse av den verden vi er en del av, og som på mange områder er ute av balanse. Hele spekteret hører med når misjon, frelse og Guds rike gjøres til tema.

Temafeltet «forkynnelse og kultur» er tema for de tre neste artiklene. Knut Tveitereid er først ut med «I interaktivitetens navn? Forkynnelse i grensesnittet mellom evangeliet, kirken og kulturen.» Han kritiserer den skandinaviske prekenlære-tradisjonen for å være for mye fokusert på indrekirkelige forhold, på tross av at tilhøreren har fått et riktig og viktig fokus de senere årtier. Mangel på variasjon i form og metode, på tross av et nytestamentlig forbilde som røper et mye større spenn i så måte, er et av ankepunktene hos Tveitereid. Et annet er et manglende fokus på interaktivitet og relasjonsbygging, som er påkrevd både på bakgrunn av hvordan informasjon formidles og håndteres i informasjonsalderen, men også på bakgrunn av trekk fra det postmoderne, hvor en monologisk kommunikasjon vil komme til kort. Sist, men ikke minst, fremhever Tveitereid en utvidet forståelse av forkynnelse hvor forkynnelsen er en praksis som utnytter og preges av det fellesskapet som man forkynner inn i. Kort fortalt: Forkynnelse skjer i interaksjon med dem man er sammen med, og må skje i intim omgang med den kulturen man ønsker å adressere. Evangeliet, kirken og kulturen må komme i en mer dynamisk relasjon enn det som ofte har vært tilfelle. Tveitereid trekker i dette nyttige veksler på Lesslie Newbigins misjonsteologiske arbeider. Som et pedagogisk grep på denne tilnærmingen fremhever Tveitereid, som Ellingsen, at disippelgjøring er vesentlig for å knytte forkynnelse i en sekulær ungdomskulturell kontekst til Guds misjon.

Morten Sandland reflekterer over forkynnelse i møte med ungdom fra andre kulturer enn den protestantisk-kristne og etnisk norske: «Å forkynne for ungdom med etnisk minoritetsbakgrunn.» Ikke uventet er det slik at ungdommene med en minoritetsbakgrunn sjelden kommer i kontakt med etablerte

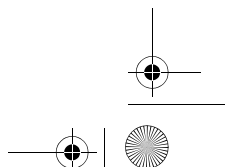

kristne fellesskap. På ulike måter er og oppfattes grensene som uoverstigbare. Men dersom man også ønsker å være kirke for disse ungdommene, så trengs det nye strategier for å nå dem. Først og fremst er det en stor utfordring å skape misjonale fellesskap som er reelt åpne og utadvendt. Sandland mener likevel dette er veien å gå, og her trengs det et betydelig selvkritisk blikk. Forfatteren mener også at en forkynnelse som forstås som en totalformidling av liv, handling og ord er viktig for å utvikle gode strategier i møte med ungdom med minoritetsbakgrunn. Han viser hvordan man konkret må gjøre vurderinger av både formmessig og innholdsmessig art når man skal forkynne i møte med ungdom med minoritetsbakgrunn. Til dette hører det også en del etiske utfordringer som forfatteren drøfter i artikkelen. Hva gjør man for eksempel i forhold til ungdommer som bryter med sin families trostilhørighet, hvor tro og familietilhørighet ofte er uløselig knyttet sammen?

Mens Sandland selv reflekterer på bakgrunn av sin misjonærerfaring fra Thailand, så er neste artikkel basert på refleksjoner over erfaringer med norske subkulturer. Selv om erfaringsbakgrunnen er ulik for disse forfatterne, har tilnærmingene klare likhetstrekk. Hva er en subkultur og hvordan kan det kristne budskapet bli inkarnert i en subkulturell «stamme»? spør Morten Holmqvist i artikkelen «Subkultur og kristent ungdomsarbeid – grensesprengende kulturmøte». Holmqvist ser nemlig for seg at møtet mellom kristen forkynnelse og subkulturer fortøner seg nærmest som en misjonær som møter en fremmed stamme. I en slik situasjon kreves mye, og mye står på spill. Som en kritikk av en for ensidig tilpasning av det kristne budskapet til en fremmed kultur, eller en forenklet forståelse av å finne de riktige «virkemidlene», er Holmqvist av den oppfatning at et møte mellom kulturer alltid vil påvirke begge parter, og at konsekvensene av et slikt møte er vanskelige å forutse. Holmqvist ønsker å bidra til en dypere refleksjon omkring møtet med subkulturer, og tar utgangspunkt i både allmenn kulturteori, subkulturell teori og teologisk kulturteori. Hvem er egentlig menneskene som fremstår med til dels svært særpregede uttrykksformer, og på hvilken måte kan kristen ungdomsarbeid melde seg inn i slike kulturer på en «transformerende» måte? Her utfordres både subkulturene og kristne initiativ til ungdomsarbeid i slike kulturer.

Steve Griffiths artikkel «Mission in a youth context: Christological and cultural perspectives» knytter sammen kulturperspektivet ovenfor og det bibelske materialet, som er fokus for de fire siste artiklene. Forfatteren hevder at man trenger grundig kristologisk refleksjon for å velge misjonsstrategier overfor ungdom. Slik må det være all den tid kristologien danner en bro mellom forståelsen av Gud og misjonsforståelsen. Artikkelen trekker vekslers på bibelsk materiale, kirkehistorien og, i likhet med Holmqvist, H.R. Niebuhrs

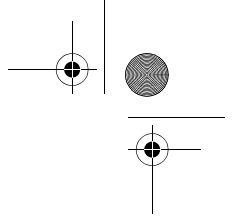
klassiske diskusjon om forholdet mellom «Kristus og kulturen». En kristologi for det 21. århundret må være både bibelsk begrunnet og stå i dialog og interaksjon med kulturen dersom den skal gi mulighet for «a coherent experience and relational opportunity», hevder Griffiths. Av påtrengende spørsmål som reises i møte med en postmoderne ungdomskultur, nevner Griffiths tre, som han drøfter: spørsmålet om kunnskap og sannhet, spørsmålet om identitet, og spørsmålet om mening. Artikkelen er skrevet på engelsk.

Med utgangspunkt i en undersøkelse av Jesu forhold til sine disipler og Paulus' relasjon til sine medarbeidere, gir Ove Conrad Hanssen innspill til dagens ungdomsarbeid i artikkelen «Disippelskap og etterfølgelse i NT: relevans for forkynnelse og kristent arbeid blant unge i dag?» Han påviser at forkynnelse i Det nye testamente ikke blir snevert forstått, men omfatter ord, liv og handling. Eksempellæring og utrustning av medarbeiderne til selv å kunne utføre oppgavene særpreget Jesus og Paulus. Denne vekten på det relasjonelle mener Hanssen at dagens ungdomsarbeid kan ta lærdom av. Hanssen knytter også på en interessant måte sammen sin egen erfaring som engasjert i ungdomsarbeid i Oslo på 1960-tallet med nyere undersøkelser av ungdomskultur og hvordan kirkens arbeid utfordres på både lignende og nye måter.

I en viss motsetning til Hanssens vektlegging av et relasjonelt ungdomsarbeid, tar Steve Griffiths i sitt andre bidrag i denne boken, «The importance of brief encounters: Jesus as model», et oppgjør med dette. Han hevder, ut fra evangeliene, at Jesus ikke hadde tid til å bygge langvarige relasjoner til menneskene han møtte. Jesus utnyttet møtenes øyeblikk maksimalt, en «hit-and-run-strategi» kaller han dette. Forfatteren knytter sin argumentasjon til de to begrepene for «tid» som vi finner i Det nye testamente: tid som kan måles (chronos) og tid som uttrykk for øyeblikkets fylde (kairos). Han mener en slik forståelse av Jesus som modell kan frigjøre ungdomsarbeiderne til større effektivitet i ungdomsarbeidet. Artikkelen er på engelsk. Artikkelen har vært tilgjengelig for flere av forfatterne i revisjonsprosessen av tidligere utkast til artiklene, og man vil finne referanser til den i flere av bidragene. Artikkelen utgjør både i en norsk og ikke minst i en britisk og amerikansk kontekst en betydelig utfordring til den senere tids vektlegging av det relasjonelle i ungdomsarbeid.

Artikkelen til Bård Eirik Hallesby Norheim, «'Have you come here to play Jesus?' Å forkynna Jesus som førebilete», avslutter boken. Temaet er fremdeles Jesus som forbilde, men forfatteren bruker arbeider av Thomas à Kempis og Martin Luther for å utmynte innholdet i dette. Han kritiserer, som Griffiths, et såkalt relasjonelt ungdomsarbeid, og han gjør dette på teologiske premisser. Korsteologi og dåpen blir utgangspunkt for hvordan Jesus som rollemodell best kan forkynnes inn i dagens ungdomskontekst. Norheim knytter an til tenknin-

gen i sin egen, allerede omtalte, bok om kristne trospraksiser, samtidig som han i artikkelen forbinder sin egen tenkning med det som er det overgripende temaet for både boken og trosopplæringsprosjektet som ligger til grunn for både boken og konferansen: Grensesprengende forkynnelse for ungdom i perioden etter konfirmasjonstiden.

Boken kan leses ved å starte fra begynnelsen, men siden hver artikkel i del 2 står på egne bein, kan de like godt plukkes ut i den rekkefølgen du som leser finner artiklene mest relevante for din egen situasjon og interesse. Hver artikkel står for forfatterens regning, samtidig som de utfyller hverandre. Vårt håp er at du vil få utbytte av lesingen og finne artiklene stimulerende for egen refleksjon og praksis. Kanskje kan du under lesingen oppleve at noen av dine egne grenser utfordres, kanskje til og med sprenges, slik at ny innsikt kan vinnes? Grenseområdet kan være risikofylt, men er også mulighetenes område. God lesning!

Avslutningsvis vil vi som redaktører uttrykke vår takk til Trosopplæringsreformen, som har gitt økonomisk støtte til prosjektet, til Tapir Akademisk Forlag ved Vebjørn Andreassen for godt og inspirerende samarbeid, til fagfellene som har vurdert de enkelte bidragene til boken¹, og til alle de andre forfatterne for sporty innsats og tålmodighet i bearbeidelsesprosessen.

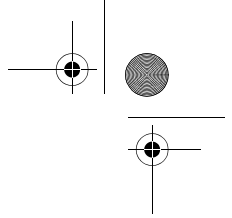
Sluttnote

- 1 Alle bidragene har gjennomgått en generell kvalitetsvurdering, mens artiklene av Austnaberg, Brunstad, Mæland, Tveitereid, Sandland, Holmqvist, Hanssen og Norheim i tillegg er vurdert som vitenskapelige bidrag.

Referanseliste

- Barsnes, H., Hegertun, A., Holte, M. L., Tveitereid, K., Weider, E. 2004. *Vil du meg noe? Forkynnelse for ungdom*. Oslo: IKO-forlaget.
- Birkedal, E. 2001. *Noen ganger tror jeg på Gud, men... En undersøkelse av gudstro og erfaring med religiøs praksis i tidlig ungdomsalder*. Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- , 2008. «Kanskje jeg tror på en gud, men-»: *en langtidsstudie av gudstro hos unge fra 13 til 25 år*. Oslo: IKO-forlaget
- Bjørdal, M. 2005. Misjonalt ungdomsarbeid i Norge - ansatser til en skisse. *Norsk Tidsskrift for Misjon* 59 (3):199–207.
- Brunstad, P. O. 1998. *Ungdom og livstolkning. En studie av unge menneskers tro og fremtidsforventninger, KIFO perspektiv; nr 3*. Trondheim: Tapir.

- Gullaksen, A.J.M. 2007. Skjer'a? - en kritisk undersøkelse av norsk litteratur om forkynnelse for unge, med forslag til en alternativ tilnærming: hvordan forstår norsk litteratur om forkynnelse for ungdom forkynnelsens kontekst, og hvordan vektlegger den kontekstens betydning for forkynnelsens framstilling og innhold? Masteravhandling i teologi, Det teologiske Menighetsfakultet, Oslo.
- Holmqvist, M. 2005. Ungdomskultur som bro for misjon - erfaringer fra norske ungdommers besøk i Japan. *Norsk Tidsskrift for Misjon* 59 (3):189–198.
- , ed. 2007. *Jeg tror jeg er lykkelig ...: ung tro og hverdag*. Oslo: Kloster forlag.
- Lannem, T. S. & Stifoss-Hanssen H. (red) 2006. *Metode, mål og mening i Den norske kirkes trosopplæringsreform*. Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- Lorentzen, K. 2003. Ung tro i forandring. Noen glimt fra en empirisk studie i et ungdomsmiljø. I *Kirke i oppbrudd og forandring. Aktuelle perspektiver på norsk kirkevirkelighet*, L. E. Engedal & V. L. Haanes (red.). Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- Norheim, B.E.H. 2005. Misjonal konfirmasjon i nordisk-baltisk kontekst. Ungdomsteologi som misjonsteologi. *Norsk Tidsskrift for Misjon* 59 (3):143–161.
- 2008. *Kan tru praktiserast?: teologi for kristent ungdomsarbeid*. Trondheim: Tapir.
- Ulstein, J.O. 2004. *Ungdom i rørsle*. Oslo: Tapir.
- Weider, E. 2003. Ungdomstid og menighetsfellesskap. Gudstjenestefornyelse med fokus på ungdom. I *Kirke i oppbrudd og forandring. Aktuelle perspektiver på norsk kirkevirkelighet*, L. E. Engedal & V. L. Haanes (red.). Trondheim: Tapir akademisk forlag, 59–82.

